

نگاهی به فیلم جنگ جهانی سوم

کارخانه هیتلر سازی

سمیه خاتون

فیلم جنگ جهانی سوم آخرین ساخته هومن سیدی و تولیدی از سینمای ایران است. این فیلم که حاصل همکاری سیدی و نماوا در سال ۱۴۰۰ بوده است، موفق شد در جشنواره فیلم ونیز جایزه بهترین بازیگری مرد را برای محسن تنابنده و همچنین بهترین فیلم را برای هومن سیدی به همراه داشته باشد، همچنین جنگ جهانی سوم در جشنواره فیلم توکیو و فیلم استانبول موفق به کسب جایزه ویژه هیئت داوران و لاله طلایی بهترین فیلم شد.

برشی از فیلم

جنگ جهانی سوم داستان مردی است که در استحال فراموشی واقعه‌ای سخت از گذشته، ناخواسته واقعه‌ای مهیب‌تر بر او وارد می‌شود. شکیب مردی ساده اما تنومند است که زمین لرزه او را بی خانمان و آواره کرده است و حالا از جبر اتفاقات بد زندگی، کارگری و شاگردی در مغازه عطاری را پیشه خود کرده است. او روزها به کارگری می‌رود و شب‌ها در مغازه عطاری می‌خوابد. شکیب هر از چندگاهی به ملاقات زنی کر و لال به نام لادن می‌رود، این دختر توسط دو مرد اجیر شده و برای همبستری با مردان اجاره داده می‌شود. از آنجا که شکیب از کودکی در آغوش مادری کر و لال بزرگ شده، با لادن ارتباطی عاطفی برقرار می‌کند، تا اینکه یک روز شکیب به عنوان کارگر روزمزد در یک پروژه سینمایی مشغول به کار می‌شود. یک فیلم سینمایی با موضوع ارتش نازی و هیتلر، کارگران در این پروژه گاهی کارهای سخت، ساخت و ساز لوکیشن‌ها را انجام می‌دهند و گاهی هم به عنوان سباهی لشکر بازی می‌کنند. در حین کار شخصیتی که قرار بوده نقش هیتلر را در این فیلم بازی کند، سلامتی خود را برای ادامه همکاری از دست می‌دهد و عوامل شکیب را به خاطر شباهت بالقوه‌ای که به هیتلر دارد برای بازی در این نقش نشان می‌کنند.

شکیب می‌پذیرد و با امضا کردن قرارداد سفت و سخت در پروژه به صورت همزمان به عنوان بازیگر و کارگر کارش را ادامه می‌دهد. از آن سو لادن که از دست دو مرد فرار کرده به شکیب برای کمک پناه می‌آورد، شکیب قصد دارد او را به شهر بفرستد اما به خاطر تعلق خاطری که میان آن‌ها شکل گرفته پشیمان می‌شود و لادن را در لوکیشنی که خانه هیتلر و محل سکونت فعلی شکیب است، پنهان می‌کند. دست بر قضا دو مرد اجیر کننده لادن پیدایشان می‌شود و غرامت روزهایی را که شکیب به دختر پناه داده از او می‌خواهند...

تحلیل ساختاری بر اساس لایه‌های متنی

چنانچه فیلمنامه را یک متن بدانیم، یک متن رسانه‌ای دارای سه لایه مجزا است؛ متن، زیر متن و فرامتن. متن به جنبه ملموس و آشکار الصاق می‌شود که دارای پیام آشکار با عناصر مستقیم است. و در فیلم همان چیزی است که مخاطب تحت عنوان دیالوگ‌ها می‌شنود و تصاویری که در قاب تصویر برای او نمایش داده می‌شود. به طور مثال در فیلم جنگ جهانی سوم شکیب را می‌بینیم که به اتاق گرمی می‌رود و توسط عوامل فیلم با کمک لباس و گرمی شبیه به کاراکتر تاریخی هیتلر شبیه‌سازی می‌شود. این دقیقاً همان چیزی است که ما از تصاویر و دیالوگ‌های شنیداری فیلم دریافت می‌کنیم. لایه دوم زیر متن